

به نام خداوند دانا و توانا

در مورد محتسوا

میرفندرسکی (فیلسوف صوفی شاعر) عنوان اولین مقاله دفتر حاضر است. مجموعه‌ای است در کتابخانه ملی، و نمونه ایست از طرز تدریس یک عالم اسلامی به شاگردش و اجازه او در آغاز و انجام بعضی از رساله‌ها و به عبارتی نشاندهنده طرز تدریس یک عالم قرن ۱۹.

قرآن و کتاب‌های علمی موضوع دیگر این دفتر است. نظریاتی است مستقل و شامل طرح ابهاماتی از رابطه تفسیری قرآن با داده‌های علمی و تاثیرات سوء این رابطه در جامعه و فرهنگ. سبب این اشکال در تفاوت دوزبان علمی بشری و قرآن، بررسی و توضیح شده است.

مطلب دیگر "وفیات الاعیان" ابن خلکان است که ترجمه احوالی است از علمای اسلامی، و مبین چهار بار ترجمه آن به زبان فارسی، (دوتا در قرن سیزدهم و دو تا قرن چهاردهم و مجموعاً "در سرگذشت ۸۴۶ دانشمند و سراینده). چنانچه اقدام به چاپ فارسی آن شود می‌توان ترجمه‌ای بر مبنای چهار ترجمه حاضر بنا کرد و یا یکی از این چهار ترجمه را انتخاب نمود.

مقالاتی نیز در وظایف کتابدار کتابخانه‌های دانشگاهی - و آموزشگاهی - و مدیریت کتابخانه‌های تخصصی و مراکز اطلاعاتی است که موضوع اخیر از شیوه خاص و ترجمه سلیس برخوردار است.

صفحاتی نیز به معرفی چند کتاب شایسته و صفحاتی به تجلیل از خدمتگزاران عالم کتاب و معرفی نشریات، پرداخته شده است.

چون ضرورت معرفی نسخه‌های دست‌نویس کتاب‌های گذشتگان که در گوشه و کنار موجود است، انکار پذیر نیست و برای دست‌یافتن به صحیح‌ترین نسخه از هر کتاب، و راه بردن به گنجینه‌های ناشناخته و استفاده از آنها برای آگاهی از فرهنگ و تمدن و تاریخ گذشته، کمال اهمیت.

را دارد، قسمتی ازین مجموعه به فهرست نسخه های خطی اختصاص یافته است.

ازین مقوله است یکی معرفی مشخصات برخی نسخه های خطی یک کتابخانه خصوصی که دارنده آن خود به معرفیش پرداخته است دیگر مشخصات دقیق ۵۲ جلد فهرست نسخه های خطی فارسی و عربی واردوی موجود در هند و سند است. این مقاله راهنمای خوبی برای میزان گسترش فرهنگ اسلامی به زبان فارسی در دو ناحیه مزبور است. قسمت پایانی این دفتر، شامل فهرست پایان نامه های دوره دکترای دانشکده ادبیات دانشگاه تهران است. این سومین رساله از پایان نامه های دانشجویان است که منتشر میشود. فهرست اولی مربوط به پایان نامه های دوره لیسانس دانشکده ادبیات دانشگاه تهران به همبروانشاد مهری دخت بشارت در ۷۵۵ صفحه، و دومی فهرست پایان نامه های پزشکی دانشگاه تهران، زحمات حسین بسی آدم - خلیل شیرازی - پوراندخت مشعوف و این سومی مشخصات دوره دکترای ادبیات دانشگاه تهران به کوشش خلیل شیرازی - پوراندخت مشعوف و ایران یعقوبی سا است که دو مجلد اول را به صورت مستقل، چاپ و مجلد سوم را به دلیل حجم کم، ضمیمه این دفتر کردم.

مجموع رساله های تحقیقی دانشجویان دانشگاه تهران ۳۵۹۲۴ تا ۴۰۰۰۰ عنوان، ذکر شده است.

با نظری به عناوین و بعضاً "محتوای رساله ها می توان باست که دانشجویان دانشگاه تهران در ادوار تحصیلی گذشته در چه مقالسی پرداخته اند و اگر از کار آنان ارزیابی به عمل آید چند درصد کارشان متمرکز بوده، و اگر بی شمر بوده، دلایل احتمالی آن چیست و میزان خدمات دانشکده ادبیات چه بوده است.

قاسم صافی

تیر ماه ۱۳۶۰